

ANAMNESIS 97

BIULETYN KOMISJI DS. KULTU BOŻEGO
I DYSCYPLINY SAKRAMENTÓW EPISKOPATU POLSKI

**ROK XXV (2019) NR 2
MISTERIUM PASCHY**

**OKRES WIELKIEGO POSTU
I WIELKANOCY**

La richiesta viene presentata da chi organizza il pellegrinaggio»⁷.

Articolo 38

§ 1. Terminato il pellegrinaggio, le reliquie vengano riposte nel luogo originario.

§ 2. Il verbale di tutte le operazioni effettuate, steso dal Notaio, chiuso e sigillato con il timbro del Vescovo o del Delegato Episcopale, sia custodito nella Curia diocesana o eparchiale e una copia di esso sia tramessa alla Congregazione delle Cause dei Santi.

CONCLUSIONE

La risoluzione di altre eventuali questioni è rimessa al giudizio e alla prudenza del Vescovo e del Delegato Episcopale.

Dato a Roma, dalla Congregazione delle Cause dei Santi, l'8 dicembre 2017, Festa dell'Immacolata Concezione della Beata Vergine Maria.

Angelo Card. Amato, S.D.B.
Prefetto

+ Marcello Bartolucci
Arcivescovo tit. di Bevagna
Segretario

**KONGREGACJA
DO SPRAW KANONIZACYJNYCH**

**INSTRUKCJA “RELIKWIE W KOŚCIELE:
POŚWIADCZENIE PRAWDZIWOŚCI ORAZ PRZECHOWYWANIE”¹**

Rzym 2017

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE

CZEŚĆ I. Prośba o zgodę Kongregacji do Spraw Kanonizacyjnych (art. 1-6)

CZEŚĆ II. Faza diecezjalna lub eparchialna możliwych szczególnych czynności do wykonania

Tytuł I. Przepisy wstępne (art. 7-12)

Tytuł II. Czynności szczególne

⁷ Cfr. Congregazione per il Culto Divino e la Disciplina dei Sacramenti, Notificazione circa la concessione di culto in occasione del pellegrinaggio di reliquie insigni di Beati, Prot. N. 717/15 del 27 gennaio 2016; Costituzione Apostolica *Pastor bonus*, art. 69.

¹ Biuletyn Biura Prasowego Stolicy Apostolskiej, 16 grudnia 2017 r.

Rozdział I. Rozpoznanie kanoniczne (art. 13-20)

Rozdział II. Pobranie fragmentów oraz opakowanie relikwii (art. 21-25)

Rozdział III. Translacja urny oraz alienacja relikwii (art. 26-27)

Tytuł III. Przepisy końcowe (art. 28-30)

CZĘŚĆ III. Pielgrzymowanie relikwii (art. 31-38)

PODSUMOWANIE

WPROWADZENIE

Relikwie w Kościele zawsze otaczano szczególną czcią i uwagą, ponieważ ciało Błogosławionych i Świętych, przeznaczone do zmartwychwstania, było na ziemi żywą świętynią Ducha Świętego oraz narzędziem ich świętości, uznanej przez Stolicę Apostolską na drodze beatyfikacji i kanonizacji². Relikwie Błogosławionych i Świętych nie mogą być wystawione do uczczenia przez wiernych bez specjalnego zaświadczenia władz kościelnych gwarantującego ich autentyczność.

Tradycyjnie uważa się za *relikwie wyjątkowe* ciało Błogosławionych i Świętych lub istotne części samych ciał albo całą objętość urny z ich prochami pochodzących z ich kremacji. Te relikwie są otaczane szczególną troską i znajdują się pod nadzorem biskupów diecezjalnych, eparchów, tych, którzy są z nimi zrównani z mocy prawa, oraz Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych, w celu zapewnienia ich konserwacji oraz kultu, a także uniknięcia nadużyć. Należy je zatem przechowywać w specjalnych opieczętowanych urnach i umieszczać w miejscach, które gwarantują ich bezpieczeństwo, podkreślają sakralny wymiar oraz ułatwiają oddawanie kultu.

Za *relikwie bardziej potoczne* uważa się małe fragmenty ciała Błogosławionych i Świętych lub także przedmioty, które znajdowały się w bezpośrednim kontakcie z ich osobą. Powinny być w miarę możliwości przechowywane w opieczętowanych kapsułkach. Należy je przechowywać i otaczać szacunkiem w duchu religijnym, unikając wszelkich form zabobnych i pozorów handlu.

Analogiczne uregulowania stosuje się także do *doczesnych szczątków (exuviae)* Sług Bożych oraz zmarłych w opinii świętości, których procesy beatyfikacyjne oraz kanonizacyjne wciąż trwają. Dopóki nie zostaną wyniesieni na ołtarze w drodze beatyfikacji lub kanonizacji, ich doczesne szczątki nie mogą stanowić przedmiotu żadnego kultu publicznego, ani otrzymywać tych przywilejów, które są zarezerwowane jedynie dla ciała osoby, która została beatyfikowana lub kanonizowana.

Niniejsza *Instrukcja* zastępuje *Apendyks Instrukcji Sanctorum Mater*³ i jest skierowana do biskupów diecezjalnych, eparchów, i tych, którzy są z nimi zrównani z mocy prawa, jak również do tych, którzy biorą udział w procedurach dotyczących relikwii Błogosławionych i Świętych oraz doczesnych szczątków Sług Bożych i zmarłych w opinii świętości, aby ułatwić zastosowanie się do wymagań w tej jakże delikatnej materii.

W niniejszej *Instrukcji* zostaje przedstawiona procedura kanoniczna, jaką należy wdrożyć w celu zweryfikowania autentyczności relikwii oraz doczesnych szczątków, zapewnienia ich konserwacji oraz ułatwiania oddawania kultu poprzez możliwe specyficzne czynności: rozpoznanie kanoniczne, pobranie fragmentów i opakowanie relikwii, trans-

2 „Zgodnie z tradycją Kościoła oddaje cześć świętym oraz otacza szacunkiem ich autentyczne relikwie i wizerunki”: Sobór Watykański II, Konstytucja o Liturgii Świętej *Sacrosanctum Concilium*, 4 grudnia 1963 r., n. 111.

3 Por. AAS 99(2007), ss. 465-517.

lacja urny oraz alienacja relikwii. Objasnia się ponadto wymogi konieczne do otrzymania zgody Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych na przeprowadzenie powyższych działań oraz procedurę, jaką należy zastosować w przypadku pielgrzymowania relikwii.

CZEŚĆ I

Prośba o zgodę Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych

Artykuł 1

Osobą posiadającą kompetencje do przeprowadzenia wszystkich możliwych czynności dotyczących relikwii lub doczesnych szczątków jest biskup diecezji lub eparchii gdzie są przechowywane, za wcześniejszą zgodą Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych.

Artykuł 2

§ 1. Przed przystąpieniem do jakiegokolwiek czynności dotyczącej relikwii lub doczesnych szczątków należy spełnić wszystkie wymogi przewidziane przez lokalne prawo cywilne oraz otrzymać, zgodnie z literą tego prawa, zgodę spadkobiercy.

§ 2. Przed beatyfikacją Sługi Bożego zmarłego w opinii świętości spadkobierca powinien zostać poproszony przez posiadającego odpowiednie kompetencje biskupa o przekazanie doczesnych szczątków Kościołowi za pomocą prawnie uznanego przez władze kościelne i cywilne narzędzia, tak, aby można było zabezpieczyć ich konserwację.

Artykuł 3

§ 1. Właściwy biskup przesyła do prefekta Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych wniosek z prośbą o zgodę Kongregacji na czynności, które zamierza wykonać.

§ 2. W tym podaniu biskup określa dokładne miejsce, gdzie są przechowywane relikwie lub doczesne szczątki (miasto, nazwa kościoła, kaplicy, cmentarza publicznego lub prywatnego, etc.) oraz potwierdza spełnienie wymogu, o którym mowa w art. 2 § 1 niniejszej Instrukcji.

Artykuł 4

§ 1. Jeśli biskup ma zamiar przeprowadzić translację (czyli trwałe przeniesienie) w granicach tej samej diecezji lub eparchii, wskazuje Kongregacji miejsce nowego umieszczenia relikwii lub doczesnych szczątków (miasto, nazwa kościoła, kaplicy, cmentarza publicznego lub prywatnego, etc.), załączając jego projekt.

§ 2. W przypadku translacji do innej diecezji lub eparchii, biskup przesyła do Kongregacji, wraz z projektem nowego umieszczenia relikwii lub doczesnych szczątków (miasto, nazwa kościoła, kaplicy, cmentarza publicznego lub prywatnego, etc.), pisemną zgodę biskupa, który je przyjmie.

Artykuł 5

§ 1. Jeśli relikwie lub doczesne szczątki miałyby być alienowane (czyli nastąpiłoby trwałe przeniesienie ich własności) w obrębie granic tej samej diecezji lub eparchii, właściwy biskup, wraz z wnioskiem, o którym mowa w art. 3 § 1 niniejszej Instrukcji, wysyła do Kongregacji kopię pisemnej zgody osoby przenoszącej oraz przyszłego właściciela.

§ 2. Jeżeli relikwie lub doczesne szczątki miałyby zostać alienowane do innej diecezji lub eparchii, właściwy biskup, wraz z wnioskiem, o którym mowa w art. 3 § 1 niniejszej Instrukcji, wysyła do Kongregacji kopię pisemnej zgody biskupa, który je przyjmie, pisemną zgodę osoby przenoszącej oraz przyszłego właściciela, a także projekt nowego umieszczenia.

§ 3. W przypadku alienowania relikwii wyjątkowych, ikon oraz cennych wizerunków Kościołów Wschodnich organem kompetentnym jest Kongregacja Spraw Kanonizacyjnych jak również Patriarcha za zgodą Synodu stałego⁴.

§ 4. Jeżeli relikwie Błogosławionego lub Świętego miałyby być niesione w pielgrzymce (to znaczy przeniesione czasowo) do innych diecezji lub eparchii, biskup powinien otrzymać pisemną zgodę każdego biskupa, który je przyjmie oraz wysłać jej kopię do Kongregacji wraz z podaniem, o którym mowa w art. 3 § 1 niniejszej Instrukcji.

CZEŚĆ II

Faza diecezjalna lub eparchialna możliwych szczególnych czynności do wykonania

Tytuł I: Przepisy wstępne

Artykuł 6

Po otrzymaniu zgody Kongregacji udzielonej poprzez stosowną odpowiedź, biskup może kontynuować postępowanie stosując się do niniejszej Instrukcji, zwracając baczną uwagę na wszelkie niepożądane przejawy kultu Sług Bożych lub zmarłych w opinii świętości, którzy jeszcze nie zostali beatyfikowani.

Artykuł 7

Biskup terytorium, na którym znajdują się relikwie lub doczesne szczątki, może działać osobiście lub poprzez kapłana, swojego pełnomocnika.

Artykuł 8

Biskup powołuje trybunał, mianując dekretem tych, którzy będą pełnili funkcje delegata biskupiego, rzecznika sprawiedliwości i notariusza.

Artykuł 9

Biskup lub delegat biskupi mianuje biegłego z zakresu medycyny (anatomopatologa, lekarza sądowego lub innego wyspecjalizowanego lekarza) i, jeśli to konieczne, asystenta biegłego z zakresu medycyny (specjalistę autopsyjnego), jak również inne osoby, którym zlecono przeprowadzenie specjalistycznych zadań.

Artykuł 10

Biskup lub delegat biskupi mianuje ponadto przynajmniej dwóch wiernych (kapłanów, osobę konsekrowaną/ego, świecką/iego) powierzając im zadanie podpisania aktów w roli świadków.

Artykuł 11

Zgodnie z prawem postulator oraz wicepostulator mogą asystować podejmowanym czynnościom.

Artykuł 12

Ci wszyscy, którzy biorą udział w czynnościach muszą uprzednio złożyć przysięgę lub obiecać, że wiernie wypełnią swoje zadanie oraz dochowają tajemnicy urzędowej.

⁴ Por. kan. 887 i 888 Kodeksu Prawa Kanonicznego dla Kościołów Wschodnich [CCEO].

Tytuł II: Czynności szczególne

Rozdział I: Rozpoznanie kanoniczne

Artykuł 13

§ 1. Danego dnia i o specjalnie wyznaczonej porze biskup lub delegat biskupi i ci wszyscy, o których mowa w art. 8-11 niniejszej Instrukcji udają się na miejsce, gdzie są przechowywane relikwie lub doczesne szczątki.

§ 2. W fazie rozpoznania mogą uczestniczyć również te osoby, które biskup lub delegat biskupi uzna za konieczne.

§ 3. Należy za wszelką cenę wystrzegać się nagłaśniania tego wydarzenia.

Artykuł 14

§ 1. Przed wydobyciem relikwii lub doczesnych szczątków z miejsca, w którym są przechowywane, jeśli istnieje autentyczny dokument ostatniego pochówku, rozpoznania kanonicznego lub translacji, powinien zostać odczytany na głos przez notariusza, aby można było zweryfikować czy treść dokumentu odpowiada aktualnemu stanowi faktycznemu.

§ 2. W przypadku, w którym nie byłoby autentycznego dokumentu lub jeśli urna albo pieczęcie na niej były złamane należy dołożyć wszelkiej staranności, aby upewnić się, że to naprawdę relikwie Błogosławionego lub Świętego albo doczesne szczątki Sługi Bożego lub osoby zmarłej w opinii świętości, o którą chodzi.

Artykuł 15

Relikwie lub doczesne szczątki powinny być położone na stole przykrytym tkaniną dekoracyjną, aby eksperci anatomiczni mogli oczyścić je z kurzu i innych zanieczyszczeń.

Artykuł 16

§ 1. Po wykonaniu tych czynności, eksperci anatomiczni powinni dokładnie zbadać relikwie Błogosławionego lub Świętego albo doczesne szczątki Sługi Bożego lub osoby zmarłej w opinii świętości.

§ 2. Ponadto powinni oni zidentyfikować analitycznie wszystkie części ciała, szczegółowo opisać ich stan i zawrzeć ten opis w Sprawozdaniu podpisanym przez nich i dołączonym do akt.

Artykuł 17

W przypadku, w którym rozpoznanie kanoniczne wykazałoby konieczność lub możliwość zabiegów konserwacyjnych, po otrzymaniu zgody biskupa należy je przeprowadzić, stosując sprawdzone techniki w miejscach oraz w sposób ustalony przez ekspertów anatomicznych lub innych.

Artykuł 18

Jeśli rozpoznanie kanoniczne nie może być ukończone podczas jednej sesji, miejsce, w którym się odbywa powinno zostać zamknięte na klucz i starannie zabezpieczone, tak, aby uniknąć jakiegokolwiek kradzieży lub ryzyka profanacji. Klucz będzie znajdował się w posiadaniu biskupa lub delegata biskupiego.

Artykuł 19

§ 1. Po wykonaniu wszystkiego, co konieczne do konserwacji relikwii lub doczesnych szczątków i ponownym złączeniu ciała, należy złożyć całość w nowej urnie.

§ 2. Jeśli relikwie lub doczesne szczątki zostają odziane w nowy strój, powinien on, na ile to możliwe, przypominać stylem ten poprzedni.

§ 3. Biskup lub delegat biskupi zatroszczy się o to, aby nikt nie zabrał niczego z urny ani niczego do niej nie włożył.

§ 4. Jeśli to możliwe, należy w duchu pobożności zachować starą urnę i to wszystko, co w niej zostało odnalezione; w przeciwnym razie należy je zniszczyć.

Artykuł 20

Protokół opisujący wszystko, co zostało wykonane powinien zostać umieszczony w pojemniku opatrzonym pieczęcią biskupa i włożony do urny.

Rozdział II: Pobranie fragmentów oraz opakowanie relikwii

Artykuł 21

§ 1. W przypadku zbliżającej się kanonizacji Błogosławionego lub beatyfikacji osoby zmarłej w opinii świętości, albo z innych powodów uzasadnionych, o którym mowa w art. 3 § 1 niniejszej Instrukcji, w kontekście prawowitego rozpoznania kanonicznego można przystąpić, według zaleceń eksperta z zakresu anatomii, do pobrania niektórych małych części lub fragmentów, które zostały już oddzielone od ciała.

§ 2. Te fragmenty powinny zostać przekazane przez biskupa lub delegata biskupiego postulatorowi lub wicepostulatorowi procesu w celu opakowania relikwii.

Artykuł 22

Biskup po wysłuchaniu opinii postulatora procesu powinien zdecydować o miejscu przechowywania pobranych fragmentów.

Artykuł 23

§ 1. Do postulatora procesu należy przygotowanie oraz podpisanie certyfikatu autentyczności relikwii.

§ 2. Pod nieobecność Postulacji, do biskupa diecezjalnego, eparchy lub tych, którzy są z nimi zrównani z mocy prawa, lub do ich pełnomocnika, należy przygotowanie i podpisanie certyfikatu autentyczności relikwii.

Artykuł 24

Nie jest dozwolone rozczłonkowanie ciała, z wyjątkiem sytuacji, w której biskup otrzymał zgodę Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych na opakowanie relikwii wyjątkowych.

Artykuł 25

Absolutnie zabrania się handlu (czyli wymiany relikwii w naturze lub za pieniądze) i sprzedaży relikwii (czyli przeniesienia własności danej relikwii za równowartość ceny), jak również wystawiania ich w miejscach niegodnych lub niedozwolonych⁵.

Rozdział III. Translacja urny oraz alienacja relikwii

Artykuł 26

§ 1. Jeśli mamy do czynienia z translacją doczesnych szczątków Sługi Bożego lub osoby zmarłej w opinii świętości w granicach tej samej diecezji lub eparchii, urna powinna zostać zamknięta i przewiązana wstęgami złączonymi pieczęcią biskupa, i bez uroczystego charakteru umieszczona w tym samym lub nowym miejscu pochówku, unikając wszelkich

⁵ Por. kan. 1190 § 1 *Kodeksu Prawa Kanonicznego [CIC]*; kan. 888 § 1 *Kodeksu Prawa Kanonicznego dla Kościołów Wschodnich [CCEO]*.

przejawów niepożądanego kultu, w świetle Dekretów Urbana VIII o braku kultu⁶.

§ 2. W przypadku relikwii Błogosławionego lub Świętego ewentualne przejawy kultu publicznego są dozwolone zgodnie z aktualnymi przepisami liturgicznymi.

Artykuł 27

§ 1. Jeśli relikwie lub doczesne szczątki zostaną przeniesione do innej diecezji lub eparchii na stałe, po zachowaniu wymogu przytoczonego w art. 2 § 1 niniejszej Instrukcji, biskup diecezji lub eparchii, w której są przechowywane, mianuje wiernego (kapłana, osobę konsekrowaną/ego, świecką/iego) by pełnił urząd strażnika-portatora.

§ 2. Strażnik - portator będzie im towarzyszył aż do ich ostatecznego celu w miejscu wyznaczonym przez biskupa diecezji lub eparchii, która przyjmie relikwie lub doczesne szczątki, stosując się do art. 26 niniejszej Instrukcji.

Tytuł III. Przepisy końcowe

Artykuł 28

§ 1. Notariusz opisze wszystkie wykonane czynności w specjalnym protokole, podpisanym przez biskupa lub delegata biskupiego, przez rzecznika sprawiedliwości, przez ekspertów z zakresu anatomii oraz przez dwóch świadków, o których w art. 9-10 niniejszej Instrukcji, jak również przez notariusza, który potwierdzi autentyczność aktów swoim podpisem i pieczęcią.

§ 2. Do protokołu należy dołączyć odpowiedź zawierającą zgodę Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych.

Artykuł 29

§ 1. Protokół wszystkich wykonanych czynności, zamknięty i zabezpieczony pieczęcią biskupa lub delegata biskupiego powinien być przechowywany w kurii diecezjalnej lub eparchialnej, a jego kopia powinna zostać przekazana Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych.

§ 2. W przypadku otrzymania zgody na wykonanie fotografii lub filmów wykonanych czynności, należy dołączyć je do protokołu i przechowywać wraz z nim w kurii diecezjalnej lub eparchialnej.

Artykuł 30

Wizerunki oraz informacje pochodzące z zabiegów anatomicznych oraz wszystkich wykonanych czynności nie powinny być udostępniane czy upubliczniane bez pisemnej zgody kompetentnego biskupa oraz ewentualnego spadkobiercy.

⁶ Na przykład zabrania się: pochówku pod ołtarzem; wizerunków sługi bożego lub osoby zmarłej w opinii świętości w otoczeniu promieni lub aureoli; ich wystawiania na ołtarze; ex voto w pobliżu grobu lub wizerunków sługi bożego lub osoby zmarłej w opinii świętości; etc.

CZEŚĆ III

Pielgrzymowanie relikwii

Artykuł 31

§ 1. Relikwie Błogosławionego lub Świętego mogą być noszone w pielgrzymce do różnych miejsc w granicach tej samej diecezji lub eparchii. W takim przypadku kompetentny biskup zleci strażnikowi-portatorowi towarzyszenie relikwiom w różnych miejscach.

§ 2. W przypadku pielgrzymek poza diecezję należy zastosować się do art. 5 § 4 i 32-38 niniejszej Instrukcji.

Artykuł 32

§ 1. Kompetentny biskup może przewodniczyć czynnościom osobiście lub poprzez kapłana delegata, mianowanego *ad hoc*.

§ 2. Biskup lub delegat biskupi mianuje notariusza oraz inne osoby odpowiedzialne za wykonanie prac technicznych.

Artykuł 33

Ci wszyscy, którzy biorą udział w czynnościach muszą uprzednio złożyć przysięgę lub obiecać, że wiernie wypełnią swoje zadanie oraz dochowają tajemnicy urzędowej.

Artykuł 34

§ 1. Po wypełnieniu tego wszystkiego, o czym mowa w art. 2 § 1 niniejszej Instrukcji oraz po otrzymaniu odpowiedzi ze zgodą Kongregacji, biskup albo delegat biskupi, notariusz oraz osoby odpowiedzialne za prace techniczne udają się do miejsca, w którym są przechowywane relikwie.

§ 2. W akcie tym mogą uczestniczyć osoby, które biskup lub delegat biskupi uzna za stosowne.

Artykuł 35

§ 1. Po wyciągnięciu urny, jeśli istnieje autentyczny dokument ostatniego rozpoznania kanonicznego albo ostatniej pielgrzymki, powinien zostać odczytany na głos przez notariusza, w celu zweryfikowania czy treść dokumentu odpowiada temu, co stwierdza się w obecnej chwili.

§ 2. W przypadku, w którym nie byłoby autentycznego dokumentu pochówku, poprzedniego rozpoznania kanonicznego albo ostatniej pielgrzymki, albo jeśli urna albo pieczęcie złożone na niej okazałyby się złamane, należy dołożyć wszelkiej staranności w celu upewnienia się, że to naprawdę relikwie Błogosławionego lub Świętego, o którym mowa.

Artykuł 36

Biskup lub delegat biskupi mianuje wiernego (kapłana osobę konsekrowaną/ego, świecką/iego) jako strażnika-portatora, który będzie towarzyszył relikwiom podczas całej trasy pielgrzymki.

Artykuł 37

Jeśli chodzi o kult Błogosławionego podczas pielgrzymowania relikwii, należy zastosować się do obowiązujących przepisów: «Przy okazji pielgrzymowania wyjątkowych relikwii Błogosławionego [...], zezwolenia na celebracje liturgiczne ku jego czci udziela Kongregacja ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów poszczególnym kościołom,

w których relikwie są wystawione do publicznego oddawania kultu lub na dni, w których one przebywają. Prośba zostaje wystosowana przez osobę organizującą pielgrzymkę⁷».

Artykuł 38

§ 1. Po ukończeniu pielgrzymowania relikwie powinny zostać złożone w pierwotnym miejscu.

§ 2. Protokół wszystkich wykonanych czynności, sporządzony przez notariusza, zamknięty i opatrzony pieczęcią biskupa lub delegata biskupiego, powinien zostać złożony w kurii diecezjalnej lub eparchialnej, a jego jedna kopia przekazana Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych.

PODSUMOWANIE

Rozstrzygnięcie innych ewentualnych kwestii pozostawia się osądowi i rozważeniu biskupa oraz delegata biskupiego.

Sporządzono w Rzymie, przez Kongregację Spraw Kanonizacyjnych, 8 grudnia 2017, w uroczystość Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny.

Kard. Angelo Amato, S.D.B.
Prefekt

+ Marcello Bartolucci
Arcybiskup tyt. Bevagna
Sekretarz

(Tłumaczenie: ks. dr hab. Krzysztof Sordyl)

⁷ Por. Kongregacja ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów, *Notyfikacja dotycząca zezwolenia na kult relikwii Błogosławionego z okazji peregrynacji*, Prot. N. 717/15 z dnia 27 stycznia 2016; Konstytucja apostołska *Pastor bonus*, art. 69.